

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Ταχ. Δ/ση : Αχαρνών 2
Ταχ. Κώδικας: 10432, Αθήνα
Τηλέφωνο : 210 212 4331,-4332
Ηλ. Ταχυδρ. : koinovouleftikos@minagric.gr

Αθήνα 16-01-2026
Αρ. πρωτ.: 10939

ΠΡΟΣ:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΚΟΙΝ.: ΩΣ ΠΑ
(Διά της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην υπ' αριθμ. 2001/18-12-2025 Ερώτηση

Σχετικά με την παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Μιχ. Κατρίνης**, για τα θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σας πληροφορούμε τα εξής:

Όσον αφορά στα μέτρα στήριξης των παραγωγών, σημειώνονται τα κάτωθι:

Α. Στο πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2022 (ΠΑΑ 2014-2022), μεταξύ των άλλων, χρηματοδοτούνται, έως και 31/12/2025, οπότε και ολοκληρώνεται, δράσεις και επενδυτικές δαπάνες που αποσκοπούν στη στήριξη του Πρωτογενούς Τομέα στο σύνολο των Περιφερειών της χώρας, λαμβανομένης υπόψη της ιδιαίτερης παραγωγικής διάρθρωσης της ελληνικής γεωργίας, καθώς και του σημαντικότερου ρόλου που έχουν για την κοινωνικοοικονομική συνοχή των αγροτικών μας περιοχών.

Ειδικότερα :

Στο πλαίσιο του Μέτρου 1: Δράσεις μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης, προβλέπεται η κατάρτιση γεωργών/κτηνοτρόφων, έτσι ώστε να τους δοθούν οι απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για να γίνουν επιχειρηματίες αγρότες. Το μέτρο αφορά σε επαγγελματική κατάρτιση και δράσεις απόκτησης δεξιοτήτων με έμφαση στους νέους γεωργούς και τις μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Στο πλαίσιο του Μέτρου 2: Συμβουλευτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες διαχείρισης γεωργικής εκμετάλλευσης και υπηρεσίες αντικατάστασης στην εκμετάλλευση, προβλέπεται η ενίσχυση παρόχων γεωργικών συμβουλών, προκειμένου να στηρίζουν τους αγρότες ως προς τη βελτίωση της οικονομικής και περιβαλλοντικής διαχείρισης των γεωργικών τους εκμεταλλεύσεων.

Στο πλαίσιο του μέτρου 4.1 «Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις», μεταξύ των άλλων, δίνεται στήριξη σε εκμεταλλεύσεις που στρέφονται προς ποιοτικά γεωργικά προϊόντα, ώστε να διευκολυνθεί η προσαρμογή τους στις ανάγκες της αγοράς και να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητά τους. Δικαιούχοι της ενίσχυσης είναι επαγγελματίες αγρότες (φυσικά και νομικά πρόσωπα), οι οποίοι ενισχύονται για την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων και, μεταξύ των άλλων, ενισχύονται για την ανέγερση, επέκταση, εκσυγχρονισμό γεωργικών κτιρίων και κατασκευών, την αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού, καθώς και την αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση πολυετών φυτειών. Παράλληλα, ενισχύονται δαπάνες για την εξοικονόμηση ύδατος, καθώς και δαπάνες που συμβάλλουν στη χρήση ΑΠΕ για την παραγωγή ενέργειας, ώστε να μειωθεί το υψηλό κόστος ενέργειας. Τέλος, προβλέπεται η ενίσχυση δαπανών για την προστασία του περιβάλλοντος μέσω της συλλογικής χρήσης και επεξεργασίας των αποβλήτων των γεωργικών εγκαταστάσεων.

Στο πλαίσιο της υλοποίησης της Δράσης 4.2.1 για τη μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη με τελικό προϊόν εντός του Παραρτήματος Ι, ενισχύονται πολύ μικρές, μικρο-μεσαίες (ΜΜΕ) αλλά και μεγάλες επιχειρήσεις, για την ίδρυση και τον εκσυγχρονισμό, με κύριο στόχο την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων του τομέα, καθιστώντας τα πιο ελκυστικά στον καταναλωτή. Επιπλέον, επενδύσεις μεταποίησης γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων ενθαρρύνονται και μέσα από τις δράσεις των τοπικών αναπτυξιακών προγραμμάτων LEADER.

Επίσης, στο πλαίσιο του Μέτρου 4.3, υλοποιούνται μικρά και μεγάλα εγγειοβελτιωτικά - αρδευτικά έργα υποδομής για την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη χρήση του αρδευτικού νερού, καθώς και για την προσαρμογή στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, αλλά και έργα αγροτικής οδοποιίας για τη βελτίωση της προσβασιμότητας στις γεωργικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, τη μείωση του κόστους μεταφοράς και την ταχύτερη και ασφαλέστερη διακίνηση ευπαθών προϊόντων. Ειδικότερα, για τις υποδομές άρδευσης, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων υλοποιεί το μεγαλύτερο πρόγραμμα που έχει χρηματοδοτηθεί ποτέ από πόρους της Ε.Ε., μέσα από το εμβληματικό πρόγραμμα ΥΔΩΡ 2.0 σε συνέργεια με το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, αλλάζοντας ουσιαστικά τον παραγωγικό χάρτη της χώρας μας και επιδιώκοντας την εξοικονόμηση των υδατικών πόρων, δεδομένης και της ανάγκης αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Εντός του α' τριμήνου 2024, εκδόθηκε και νέα πρόσκληση, ύψους 124 εκ. €, από το ΠΑΑ, ενώ δημοσιεύθηκε νέα πρόσκληση από το Στρατηγικό Σχέδιο Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΣΣ ΚΑΠ) με πόρους της τάξης των 169 εκ. €.

Στο πλαίσιο του Μέτρου 6.1 των Νέων Γεωργών, προβλέπεται αυξημένο πριμ πρώτης εγκατάστασης για νέους που εισέρχονται στην πρωτογενή παραγωγή, με στόχο την ηλικιακή αναδιάρθρωση του παραγωγικού δυναμικού της γεωργίας και της κτηνοτροφίας, καθώς και τη συνολικότερη αναζωογόνηση των τοπικών αγροτικών κοινωνιών. Στο πλαίσιο αυτό, στην τελευταία πρόσκληση του Μέτρου διατέθηκαν στο πρόγραμμα Νέων Γεωργών πάνω από 600 εκ. €, εξαντλώντας κάθε χρηματοδοτική δυνατότητα μέσα από την ένταξη επιπλέον 2.200 επιλαχόντων, με επιπλέον 81 εκ. €. Επίσης, εκδόθηκε και νέα πρόσκληση, εντός του 2024, με 410 εκ. € από το ΣΣ ΚΑΠ.

Επιπλέον, στο πλαίσιο του Μέτρου 6.3, παρέχεται στήριξη σε Μικρές Γεωργικές Εκμεταλλεύσεις με τη μορφή κατ' αποκοπή ενίσχυσης, προκειμένου να διατηρήσουν τη βιωσιμότητά τους.

Στο πλαίσιο του Μέτρου 9: Σύσταση ομάδων και οργανώσεων παραγωγών, στους τομείς γεωργίας και της δασοκομίας δίνονται κίνητρα για τον σχηματισμό και τη λειτουργία ομάδων και οργανώσεων παραγωγών, με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων τους. Ενισχύεται η συσπείρωση των παραγωγών σε ομάδες ή οργανώσεις, ώστε να αντιμετωπίσουν από κοινού τις προκλήσεις της αγοράς, να ενισχύσουν τη διαπραγματευτική τους δύναμη – μέσω της αύξησης του όγκου του διαπραγματευόμενου προϊόντος - σε σχέση με την παραγωγή και την εμπορία, να διευρύνουν τον αριθμό των πιθανών αγοραστών και να μειώσουν το ανά παραγωγό κόστος των συλλογικών επενδύσεων.

Η στήριξη του πρωτογενούς τομέα επιδιώκεται και με την υλοποίηση πιλοτικών εφαρμογών μέσω των Επιχειρησιακών Ομάδων του Μέτρου 16 «Συνεργασία» του ΠΑΑ, οι οποίες έχουν σκοπό την ενσωμάτωση των ερευνητικών αποτελεσμάτων στην πράξη, επιδιώκοντας την παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της γεωργίας.

Επίσης, στο πλαίσιο του Μέτρου 11, παρέχεται στήριξη για τη μετατροπή ή τη διατήρηση των πρακτικών της βιολογικής γεωργίας, με σκοπό την ενθάρρυνση των αγροτών να συμμετάσχουν σε τέτοια συστήματα, απαντώντας έτσι στη ζήτηση της κοινωνίας για τη χρήση φιλικών προς το περιβάλλον γεωργικών πρακτικών, οι οποίες χρηματοδοτούνται και από λοιπά φιλοπεριβαλλοντικά μέτρα και δράσεις του ΠΑΑ.

Σημαντική στήριξη παρέχεται και μέσω του Μέτρου 13 της εξισωτικής αποζημίωσης, το οποίο στοχεύει στην προστασία του εισοδήματος των παραγωγών και τη διατήρηση της γεωργικής δραστηριότητας σε ιδιαίτερα ευάλωτες περιοχές με φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα.

Συμπληρωματικά, εξετάζεται η δυνατότητα στήριξης των παραγωγών μέσω του έκτακτου Μέτρου 23, το οποίο εγκρίθηκε από την Ε.Ε., προκηρύχθηκε και προβλέπει τη στοχευμένη στήριξη ρευστότητας σε γεωργούς που επλήγησαν από φυσικές καταστροφές που έλαβαν χώρα από την 1η Ιανουαρίου 2024 και μετά.

Στο πλαίσιο του ΠΑΑ 2014-2022, επίσης, παρέχεται η δυνατότητα χρηματοδοτικής ενίσχυσης επενδύσεων σε προληπτικά μέτρα που σκοπεύουν στη μείωση των δυσμενών επιπτώσεων φυσικών φαινομένων, καιρικών συνθηκών και καταστροφικών συμβάντων, μέσα από το σχετικό Μέτρο 5.1, του οποίου Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης έχει ορισθεί ο ΕΛ.Γ.Α.

Οι δράσεις πρόληψης αφορούν κυρίως σε ενεργητική προστασία φυτικού κεφαλαίου από παγετό, προστασία από τις καταιγίδες, το χαλάζι, τη βροχή, την ξηρασία, τις πλημμύρες και τις πυρκαγιές, καθώς και σε προστασία ζωικού κεφαλαίου από μεταδοτικές ασθένειες και φυσικές καταστροφές.

Η ένταση ενίσχυσης για επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις φυσικών ή νομικών προσώπων ανέρχεται στο 80% και των Συλλογικών Σχημάτων Γεωργών στο 100%.

Στο πλαίσιο του Μέτρου 5.1, έχουν πραγματοποιηθεί δύο προσκλήσεις για ιδιωτικές επενδύσεις πρόληψης (π.χ. αντιχαλαζικά δίκτυα, ανεμομίκτες κ.λπ.), με δικαιούχους μεμονωμένους παραγωγούς, καθώς και συλλογικά σχήματα (ομάδες και οργανώσεις παραγωγών, συνεταιρισμοί κ.λπ.), με το ενδιαφέρον που εκδηλώθηκε να ανέρχεται συνολικά σε 40 εκ. ευρώ περίπου δημόσια δαπάνη.

Β. Στο πλαίσιο υλοποίησης του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027), μεταξύ των άλλων, προβλέπεται η χρηματοδότηση παρεμβάσεων που αφορούν και στους δύο πυλώνες (άμεσες ενισχύσεις και αγροτική ανάπτυξη) της ΚΑΠ για τη χορήγηση ενισχύσεων και την υλοποίηση επενδυτικών δαπανών που αποσκοπούν στη στήριξη της πρωτογενούς παραγωγής.

Οι εν λόγω παρεμβάσεις στοχεύουν κυρίως στη στήριξη του εισοδήματος των παραγωγών, στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα, στην ενθάρρυνση επενδύσεων και στην υιοθέτηση φιλοπεριβαλλοντικών γεωργικών πρακτικών.

ΠΥΛΩΝΑΣ Ι (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων – ΕΓΤΕ):

Μέσω του Πυλώνα Ι και των άμεσων ενισχύσεων, παρέχονται ενισχύσεις μέσω της βασικής ενίσχυσης. Η βασική ενίσχυση αφορά στην εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα των εκμεταλλεύσεων, χορηγείται ετησίως ανά αγρονομική περιφέρεια που, στην προκειμένη περίπτωση, αφορά σε αυτή για τις μόνιμες καλλιέργειες και η ενίσχυση καταβάλλεται μέσω των δικαιωμάτων.

Επιπλέον, προβλέπεται η αναδιανεμητική ενίσχυση, η οποία χορηγείται, ως συμπληρωματική ενίσχυση, ετησίως στην αγρονομική περιφέρεια για τις μόνιμες καλλιέργειες και αφορά στην αναδιανομή ενισχύσεων από τις μεγαλύτερες στις μικρότερες ή μεσαίες γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Στη στήριξη της γεωργίας και της κτηνοτροφίας στοχεύουν και οι χορηγούμενες ετησίως συνδεδεμένες ενισχύσεις.

Μέσω του Πυλώνα Ι, επίσης, παρέχεται με τη νέα ΚΑΠ η δυνατότητα ενίσχυσης του πρωτογενούς τομέα μέσω των οικολογικών προγραμμάτων, προκειμένου να εφαρμόσουν φιλοπεριβαλλοντικές γεωργικές πρακτικές, ενώ αντίστοιχες πρόνοιες για επενδύσεις και δράσεις

προβολής – προώθησης προβλέπονται στο πλαίσιο των τομεακών προγραμμάτων για τον αμπελοοινικό τομέα, το ελαιόλαδο, το μέλι και τα οπωροκηπευτικά.

ΠΥΛΩΝΑΣ II (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης – ΕΓΤΑΑ):

Όσον αφορά στις παρεμβάσεις του Πυλώνα II που αφορούν σε στρεμματικές ενισχύσεις (Γεωργοπεριβαλλοντικές παρεμβάσεις), εκτός της Εξισωτικής Αποζημίωσης που συνεχίζεται, προβλέπονται και οι εξής:

➤ Π3-70-1.5 Διατήρηση απειλούμενων αυτόχθονων φυλών αγροτικών ζώων

Η παρέμβαση έχει ως στόχο τη στήριξη των κτηνοτρόφων που εκτρέφουν απειλούμενες αυτόχθονες φυλές αγροτικών ζώων, δεδομένου ότι αυτές έχουν χαμηλές αποδόσεις και, κατ' επέκταση, η εκτροφή τους οδηγεί σε απώλεια εισοδήματος σε σχέση με τις λοιπές φυλές.

➤ Π3-73-3.5 Προστασία, διατήρηση και βελτίωση των γενετικών πόρων στην κτηνοτροφία

Η παρέμβαση στοχεύει στη βελτίωση της παραγωγικότητας του ζωικού κεφαλαίου της χώρας, αλλά και της διατήρησης των αυτόχθονων φυλών που κινδυνεύουν με εξαφάνιση, λόγω της χαμηλής παραγωγικότητας και της υστέρησης των αποδόσεών τους, σε σχέση με τις ξένες φυλές.

➤ Π3-70-1.4 - Προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών – ποικιλιών (φυτογενετικού υλικού) που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση

Ενισχύονται τοπικές ποικιλίες, οι οποίες, κατά τεκμήριο, είναι περισσότερο ανθεκτικές στις ξηροθερμικές συνθήκες που αναμένεται να ενταθούν λόγω της κλιματικής αλλαγής.

➤ Π3-70-2.1 - Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)

Η στήριξη στο πλαίσιο της παρέμβασης παρέχεται, μεταξύ των άλλων, για την εφαρμογή των πρακτικών της βιολογικής γεωργίας, με σκοπό την ενθάρρυνση των αγροτών να συμμετάσχουν σε τέτοια συστήματα, απαντώντας έτσι στη ζήτηση της κοινωνίας για τη χρήση φιλικών προς το περιβάλλον γεωργικών πρακτικών.

Όσον αφορά στις δράσεις του Πυλώνα II που αφορούν σε υλοποίηση επενδύσεων, αυτές έχουν ως εξής:

➤ Π3-73-2.1 – Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα

Μέσω της εν λόγω παρέμβασης, θα υλοποιηθούν επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις όλων των κλάδων, από επαγγελματίες γεωργούς (φυσικά και νομικά πρόσωπα) και συλλογικά σχήματα, με στόχο τη βελτίωση της οικονομικής αποδοτικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεών τους και τη διευκόλυνση της αναδιάρθρωσης και του εκσυγχρονισμού αυτών. Οι επενδύσεις που προβλέπονται, θα δώσουν ευκαιρίες, ώστε να εκσυγχρονιστούν και να προσαρμοστούν οι εκμεταλλεύσεις γρήγορα στις ανάγκες της αγοράς, μέσω της αύξησης της συνολικής παραγωγικότητας της γεωργικής εκμετάλλευσης (αύξηση παραγωγικότητας κεφαλαίου, εργασίας, εδάφους) και να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα των βιώσιμων ελληνικών γεωργικών εκμεταλλεύσεων, μέσω της ενίσχυσης επενδύσεων αυτοματοποίησης, ψηφιοποίησης και συστημάτων γεωργίας ακριβείας.

➤ Π3-73-2.2 - Ενισχύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος

Μέσω της εν λόγω παρέμβασης, θα υλοποιηθούν επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις όλων των κλάδων από γεωργούς (φυσικά, νομικά πρόσωπα) και συλλογικά σχήματα, με στόχο την εξοικονόμηση ύδατος, ώστε να επιτευχθεί η αποκατάσταση, η διατήρηση και η ενίσχυση των οικοσυστημάτων που συνδέονται με τη γεωργία και την προστασία των υδάτων, μέσω της μείωσης της ποσότητας που αντλείται από τα υπόγεια ή επιφανειακά υδατικά συστήματα και μέσω της αύξησης της αποδοτικότητας χρήσης ύδατος, με την εισαγωγή προηγμένων αρδευτικών συστημάτων στη γεωργία και την αύξηση της αποθήκευσης ύδατος.

➤ Π3-73-2.3 – Στήριξη για επενδύσεις στη μεταποίηση/εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων

Προβλέπεται η ενίσχυση πολύ μικρών, μικρο-μεσαίων (ΜΜΕ) αλλά και μεγάλων επιχειρήσεων, για την ίδρυση και τον εκσυγχρονισμό, με κύριο στόχο την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων, καθιστώντας τα πιο ελκυστικά στον καταναλωτή.

➤ Π3-73-2.6 – Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Προβλέπεται η ενίσχυση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων για την κάλυψη ειδικών αναγκών εκσυγχρονισμού, μέσω επενδύσεων που θα συμβάλλουν στο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας/βιοοικονομίας, εξοικονόμησης ενέργειας, μείωσης εισροών μέσω επαναχρησιμοποίησης ΓΚΤ (Γεωργοκτηνοτροφικά απόβλητα) και βελτίωσης του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των εκμεταλλεύσεων. Δικαιούχοι είναι επαγγελματίες γεωργοί, φυσικά και νομικά πρόσωπα, καθώς και συλλογικά σχήματα που δραστηριοποιούνται στον πρωτογενή τομέα.

➤ Π3-75- 1 – Εγκατάσταση Νέων Γεωργών

Προβλέπεται η ενίσχυση των νέων που εισέρχονται στον πρωτογενή τομέα με στήριξη εφάπαξ ποσού έως 42.500 €, για την υλοποίηση τετραετούς επιχειρηματικού σχεδίου για την ανάπτυξη βιώσιμων γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.

➤ Π3 – 77-1.1 Σύσταση Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών και Διεπαγγελματικών οργανώσεων στο τομέα της Γεωργίας

Θα δοθούν κίνητρα για τον σχηματισμό και τη λειτουργία ομάδων και οργανώσεων παραγωγών, με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων τους. Ενισχύεται η συσπείρωση των παραγωγών σε ομάδες ή οργανώσεις, ώστε να αντιμετωπίσουν από κοινού τις προκλήσεις της αγοράς, να ενισχύσουν τη διαπραγματευτική τους δύναμη – μέσω της αύξησης του όγκου του διαπραγματευόμενου προϊόντος - σε σχέση με την παραγωγή και την εμπορία, να διευρύνουν τον αριθμό των πιθανών αγοραστών και να μειώσουν το ανά παραγωγό κόστος των συλλογικών επενδύσεων.

➤ Π3 – 77-2.1 Συστήματα Ποιότητας Γεωργικών Προϊόντων και Τροφίμων

Στο πλαίσιο της εν λόγω παρέμβασης, οι παραγωγοί ενισχύονται για τη συμμετοχή τους σε συστήματα ποιότητας γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, προκειμένου να προσδώσουν προστιθέμενη αξία στο προϊόν τους και να το καταστήσουν ανταγωνιστικό, αυξάνοντας παράλληλα τις ευκαιρίες τους στην αγορά.

➤ Π3- 77-3.1 Ανάπτυξη συνεργασιών μέσω Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας

Η στήριξη του κλάδου για την καλλιέργεια της ελιάς θα επιδιωχθεί με την υλοποίηση πιλοτικών εφαρμογών, μέσω της εν λόγω παρέμβασης, που έχει ως σκοπό την ενσωμάτωση των ερευνητικών αποτελεσμάτων στην πράξη για αύξηση της παραγωγικότητας και βιωσιμότητας της γεωργίας.

➤ Π3 – 77-4.1 Στήριξη για τοπική ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤοΚ - Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων

Μέσω των πρόσφατα εγκεκριμένων τοπικών προγραμμάτων, θα ενισχυθούν, μεταξύ των άλλων, πολύ μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις για την πραγματοποίηση επενδύσεων (ιδρύσεις και εκσυγχρονισμοί) σε τομείς, όπως της βιοτεχνίας, οικοτεχνίας, μεταποίησης, αγροτουρισμού κ.λπ.

➤ Π3 – 78.1 – Εκπαίδευση κατάρτιση γεωργών – δασοκόμων

Προβλέπεται η κατάρτιση γεωργών/κτηνοτρόφων, έτσι ώστε να τους δοθούν οι απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για να γίνουν επιχειρηματίες αγρότες. Το μέτρο αφορά σε επαγγελματική κατάρτιση και δράσεις απόκτησης δεξιοτήτων, με έμφαση στους νέους γεωργούς και τις μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

➤ Π3-78.2 Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και δασοκόμων και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders) καθώς και κατάρτιση Γεωργικών και Δασοκομικών Συμβούλων

Μέσω της εν λόγω παρέμβασης, οι γεωργοί θα έχουν την ευκαιρία στήριξης μέσω γεωργικών συμβουλών που θα παρέχονται από επιλεγμένους φορείς – παρόχους, ώστε να στηριχθούν ως προς τη βελτίωση της οικονομικής και περιβαλλοντικής διαχείρισης των γεωργικών τους εκμεταλλεύσεων.

Επίσης, και για τη νέα προγραμματική περίοδο, μέσα από το ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027, προβλέπονται παρεμβάσεις για τη Διαχείριση Κινδύνων μέσω:

- των τομεακών προγραμμάτων (οπωροκηπευτικών, οίνου, βρώσιμης ελιάς – ελαιόλαδου) και
- της παρέμβασης Π3-73-2.5 «Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και καταστροφικά συμβάντα» του Πυλώνα II.

Επιπλέον, στο πλαίσιο της 2^{ης} Τροποποίησης του ΣΣ ΚΑΠ που εγκρίθηκε από την Ε. Επιτροπή, υποβλήθηκε πρόταση για την εισαγωγή νέας παρέμβασης που αφορά στην αποκατάσταση του γεωργικού και κτηνοτροφικού δυναμικού από καταστροφικά συμβάντα (κλιματικά φαινόμενα, ασθένειες ζώων και φυτών κ.λπ.), αντίστοιχη αυτής που ήδη προβλέπεται στο ΠΑΑ 2014-2022 (Μέτρο 5.2, το οποίο ενεργοποιήθηκε για την αποκατάσταση του ζωικού κεφαλαίου και των σταβλικών εγκαταστάσεων που επλήγησαν από τις θεομηνίες σε Θεσσαλία και Έβρο).

Πέραν των ανωτέρω, σημειώνεται ότι, μέσω του ΠΑΑ 2014-2022, υλοποιούνται Χρηματοδοτικά Εργαλεία που αφορούν στην παροχή εγγυήσεων και δανείων με ευνοϊκούς όρους (ταμεία εγγυήσεων και μικροπιστώσεων) σε ωφελούμενους του πρωτογενούς τομέα και της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων [φυσικά και νομικά πρόσωπα, νέοι γεωργοί, ΚοινΣΕπ (Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση) και συλλογικά σχήματα].

Ακολουθεί σύνοψη της πορείας ενεργοποίησης εμβληματικών παρεμβάσεων του ΣΣ ΚΑΠ:

- ✓ Ολοκληρώθηκε η πρόσκληση των Σχεδίων Βελτίωσης για την κατασκευή και τον εκσυγχρονισμό θερμοκηπίων και ξεκινά η αξιολόγησή τους, ενώ αναμένεται άμεσα η προδημοσίευση της νέας πρόσκλησης.
- ✓ Άμεσα υπογράφεται η Συμφωνία Χρηματοδότησης με την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα για την ενεργοποίηση των Χρηματοδοτικών Εργαλείων του ΣΣ ΚΑΠ, προκειμένου να εξασφαλίσουμε ευνοϊκούς όρους δανεισμού και πρόσβασης της αγροτικής επιχειρηματικότητας σε ρευστότητα για επενδύσεις και κεφάλαιο κίνησης.
- ✓ Προδημοσιεύτηκε η γεωργοπεριβαλλοντική δράση για τη Μείωση του Αποτυπώματος Άνθρακα καλλιεργειών, όπως το βαμβάκι και η βιομηχανική ντομάτα.
- ✓ Εντός του 2026, αναμένεται να ολοκληρωθεί η αξιολόγηση και ένταξη σημαντικών δημοσίων επενδύσεων σε παρεμβάσεις εγγειοβελτιωτικών υποδομών και αγροτικής οδοποιίας, σε συνέχεια των προσκλήσεων που εκδόθηκαν και προσέλκυσαν εξαιρετικά σημαντικό ενδιαφέρον.
- ✓ Σε εξέλιξη βρίσκεται, επίσης, η αξιολόγηση επενδύσεων στη Μεταποίηση Γεωργικών Προϊόντων, καθώς και των προγραμμάτων: α) χρηματοδότησης της σύστασης και λειτουργίας Ομάδων Παραγωγών και β) της Συνεργασίας μέσω Επιχειρησιακών Ομάδων για την προώθηση της καινοτομίας στη Γεωργία.
- ✓ Εντός του 2026, επίσης, θα προκηρυχθεί από τις Ομάδες Τοπικής Δράσης για δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις, το σύνολο των Τοπικών Προγραμμάτων LEADER για την περίοδο 2023-2027.

Όσον αφορά στους νέους αγρότες, σημειώνεται ότι βρίσκεται σε εξέλιξη ο διοικητικός έλεγχος των αιτημάτων στήριξης της 1ης Πρόσκλησης της παρέμβασης Π3-75.1 «Εγκατάσταση Γεωργών Νεαρής Ηλικίας». Η ολοκλήρωσή του αναμένεται εντός του πρώτου τριμήνου του 2026 λόγω των διασταυρωτικών ελέγχων που πρέπει να πραγματοποιηθούν με τα στοιχεία του ΟΣΔΕ. Η οικονομική στήριξη των δικαιούχων καταβάλλεται σε δύο δόσεις. Η πρώτη δόση αφορά στο 70% του συνολικού ποσού στήριξης και καταβάλλεται άμεσα μετά την έγκριση του δικαιούχου. Η δεύτερη δόση καταβάλλεται εντός πέντε ετών από την έναρξη υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου, με προϋποθέσεις την ορθή υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου και την επίτευξη του στόχου και των δεσμεύσεων. Η οικονομική στήριξη διαφοροποιείται όσον αφορά στο ύψος της ανάλογα με την περιοχή του τόπου της μόνιμης κατοικίας (ορεινές περιοχές, περιοχές που αντιμετωπίζουν φυσικούς περιορισμούς ή που επηρεάζονται από ειδικά μειονεκτήματα κ.τ.λ.) του δικαιούχου και της κατεύθυνσης της γεωργικής εκμετάλλευσης κατά την ολοκλήρωση του

επιχειρηματικού σχεδίου (κτηνοτροφική, φυτική, μικτή – μελισσοκομία) και κυμαίνεται μεταξύ 30.000 ευρώ και 44.000 ευρώ.

Στο πλαίσιο της ως άνω αναφερόμενης παρέμβασης Π3-75.1, παρέχεται από τον ΕΛ.Γ.Ο.-ΔΗΜΗΤΡΑ στον δικαιούχο που δεν διαθέτει τίτλο σπουδών ή πτυχίο γεωτεχνικής κατεύθυνσης, εκπαιδευτικό πρόγραμμα, διάρκειας τουλάχιστον 250 ωρών, το οποίο περιλαμβάνει και κατάρτιση σε βασικές ψηφιακές δεξιότητες.

Με βάση τα αιτήματα στήριξης που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της 1ης Πρόσκλησης της προαναφερόμενης παρέμβασης Π3-75.1, φαίνεται ότι δεσμεύεται έως το 50% των διαθέσιμων πόρων στην πρώτη Πρόσκληση της παρέμβασης. Επομένως, με βάση τη διαθέσιμη δημόσια δαπάνη, φαίνεται ότι υπάρχει η δυνατότητα νέας Πρόσκλησης της παρέμβασης, καθώς η προγραμματική περίοδος του ΣΣ ΚΑΠ ολοκληρώνεται το 2027.

Ενημερωτικά, αναφέρεται ότι η εν λόγω παρέμβαση Π3-75.1 «Εγκατάσταση Γεωργών Νεαρής Ηλικίας» του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ εφαρμόζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της υπ' αρ. 2940/17-10-2024 ΥΑ. Το πρόγραμμα των νέων γεωργών προκηρύσσεται σε τακτά χρονικά διαστήματα και υπάρχει δυνατότητα συμμετοχής σε νέους γεωργούς, εφόσον πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας της παρέμβασης και υπάρχει διαθέσιμη δημόσια δαπάνη. Στατιστικά εγκρίνεται το 97% των αιτήσεων. Σε κάθε περίπτωση, η απόρριψη της αίτησης αποτελεί ευθύνη του υποψηφίου.

Όσον αφορά στις υποδομές άρδευσης, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, αξιοποιώντας τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία, χρηματοδοτεί την υλοποίηση έργων ορθολογικής διαχείρισης των αρδευτικών υδάτων, όπως έργα ταμείωσης, εκσυγχρονισμούς αρδευτικών δικτύων, καθώς και δράσεις γεωργίας ακριβείας, στο πλαίσιο της στρατηγικής του για την προσαρμογή της γεωργίας στην κλιματική αλλαγή.

Στην ευρύτερη περιοχή της Περιφερειακής Ενότητας Ηλείας, ήδη, χρηματοδοτείται, μέσω της Δράσης 4.3.1 «Υποδομές εγγείων βελτιώσεων» του ΠΑΑ 2014-2020, το σύγχρονο αρδευτικό έργο με τίτλο: «Υπογειοποίηση δικτύων φυσικής ροής (καναλετών) Τ.Ο.Ε.Β. Γαστούνης Ν. Ηλείας», το οποίο έχει συμβασιοποιηθεί και βρίσκεται σε φάση κατασκευής.

Σε ό,τι αφορά στη δυνατότητα χρηματοδότησης νέων αρδευτικών έργων, στο εγκεκριμένο ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027 περιλαμβάνεται η *Παρέμβαση Π3-73-1.1 «Έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων»*, η οποία χρηματοδοτεί αρδευτικές υποδομές. Σημειώνεται ότι για την ως άνω Παρέμβαση υπήρχε ανοικτή Πρόσκληση, έως 31-10-2025, με δικαιούχους τα αρμόδια Υπουργεία (Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Υπουργείο Υποδομών & Μεταφορών) και τις Περιφέρειες.

Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σε συνεργασία με τις Περιφέρειες, τους Οργανισμούς Εγγείων Βελτιώσεων και τους λοιπούς συναρμόδιους φορείς, προβαίνει συστηματικά στην καταγραφή και αξιολόγηση των αναγκών σε αρδευτικές υποδομές, με στόχο την ωρίμανση μελετών και την ένταξη ώριμων έργων σε μελλοντικές προσκλήσεις χρηματοδότησης. Ωστόσο, κατά το χρονικό διάστημα της ανωτέρω Πρόσκλησης, δεν υπήρξαν ώριμες μελέτες για νέα αρδευτικά έργα στην ευρύτερη περιοχή της Περιφερειακής Ενότητας Ηλείας, προκειμένου να υποβληθούν προς χρηματοδότηση. Επιπλέον, το τρέχον έτος, δεν έχει υποβληθεί στην αρμόδια Διεύθυνση Εγγείων Βελτιώσεων και Εδαφοϋδατικών Πόρων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων αίτημα από ΟΕΒ του Νομού Ηλείας για χρηματοδότηση, με σκοπό τη συμμετοχή του Δημοσίου στις δαπάνες αποκατάστασης ζημιών στα εγγειοβελτιωτικά έργα δικαιοδοσίας τους (αντλιοστάσια κ.λπ.).

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι τα τέλη άρδευσης των ΓΟΕΒ – ΤΟΕΒ είναι ανταποδοτικά και αφορούν στις δαπάνες Διοίκησης-Λειτουργίας (ηλεκτρική ενέργεια κ.λπ.) και Συντήρησης των έργων δικαιοδοσίας τους. Ειδικότερα, η τιμολόγηση της ηλεκτρικής ενέργειας γίνεται από τους

αντίστοιχους παρόχους, ενώ υπάρχουν χρηματοδοτικά εργαλεία (ΜΑΤ, τιμολόγιο ΓΑΙΑ, πρόγραμμα «Απόλλων», χρήση ΑΠΕ κ.λπ.) στην κατεύθυνση της μείωσης κόστους ηλεκτρικής ενέργειας, για τα οποία επισπεύδον είναι το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Για τα θέματα αρμοδιότητας του Οργανισμού Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α.) και του Ελληνικού Γεωργικού Οργανισμού – ΔΗΜΗΤΡΑ (ΕΛ.Γ.Ο.-ΔΗΜΗΤΡΑ), σας διαβιβάζουμε συνημμένα τα υπ' αριθμ. πρωτ. 15149/19-12-2025 και 56519/31-12-2025 αντίστοιχα, σχετικά έγγραφα των εν λόγω Οργανισμών.

Η κυβέρνηση έχει αποδείξει έμπρακτα ότι στηρίζει τον πρωτογενή τομέα με σοβαρότητα, σχέδιο και συνέπεια. Μέσα στο 2025 καταβλήθηκαν συνολικά 3,8 δισ. ευρώ σε εκατοντάδες χιλιάδες δικαιούχους, ποσό αυξημένο κατά περίπου 600 εκατ. ευρώ σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Οι πόροι αυτοί κατευθύνθηκαν με στοχευμένο τρόπο:

- 1,65 δισ. ευρώ σε άμεσες ενισχύσεις,
- 1,45 δισ. ευρώ σε δράσεις αγροτικής ανάπτυξης,
- 650 εκατ. ευρώ από τον Κρατικό Προϋπολογισμό για έκτακτες και ειδικές παρεμβάσεις σε πληγείσες περιοχές και προϊόντα,
- και 76 εκατ. ευρώ για την αλιεία και τις υδατοκαλλιέργειες.

Παράλληλα, παρουσιάστηκε δέσμη συγκεκριμένων προτάσεων που απαντούν σε άμεσα και χρόνια προβλήματα του αγροτικού κόσμου. Οι προτάσεις αυτές παρουσιάστηκαν στη συνέντευξη Τύπου της 8ης Ιανουαρίου 2026, την οποία μπορείτε να βρείτε στον παρακάτω σύνδεσμο: <https://www.minagric.gr/2013-04-05-10-13-09/ministry-example/ypaat-grafeio-typou/deltiatypou/18727-dt070126>, και εντάσσονται σε ένα ευρύτερο πλαίσιο μεταρρυθμίσεων για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της ανθεκτικότητας του πρωτογενούς τομέα.

Τα προβλήματα του πρωτογενούς τομέα δεν είναι συγκυριακά ούτε αφορούν μόνο τη σημερινή κυβέρνηση. Το κρίσιμο ζητούμενο είναι η συνολική αναδιοργάνωση του τομέα, ώστε να μπορέσει να ανταποκριθεί στις μεγάλες προκλήσεις της εποχής και να διασφαλιστεί η βιωσιμότητά του στο μέλλον.

Τέλος, για τα θέματα που τίγονται στην Ερώτηση 2001/18-12-2025 και άπτονται των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας, διαβιβάζουμε ηλεκτρονικά την ως άνω Ερώτηση με το παρόν έγγραφο στο εν λόγω καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργείο.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ:

1. Το υπ' αριθμ. πρωτ. 15149/19-12-2025 έγγραφο του ΕΛ.Γ.Α.
2. Το υπ' αριθμ. πρωτ. 56519/31-12-2025 έγγραφο του ΕΛ.Γ.Ο.-ΔΗΜΗΤΡΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ:

1. Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας (με ηλεκτρονική διαβίβαση)
Γραφείο κ. Υπουργού
2. Βουλευτή κ. Μιχ. Κατρίνη

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

- Γραφείο Υπουργού
- Γραφεία Υφυπουργών
- Γραφείο Υπηρεσιακής Γραμματέως
- Υπηρεσία Συντονισμού